Manevî cephede

Ruh sıhhati

Türk milleti bugüne kadar bütün dünyaya ruh sıhhatinin en parlak nümunelerini vermiştir

Yazan: **Dr. Rükneddin Fethi**

1939 Cihan Harbinin en tehlikeli ve müthiş silâhı olan (sinir harbinde) muvaffakiyet âmili olan iki mevzuun; telkin ve zihnî sirayetin kısaca tahlilini yapalım.

Zihnî sirayet - contagion mentale ve telkin - suggetion kütle ve ordu ruhiyatı mevzuunda hususî bir ehemmiyetle tetkik edilmesi lâzım gelen bahislerdir. Korkular, kinler, hücum ve taarruz heyecanları, panikler, kütlelere çok çabuk yayılan ruhî fonksiyonlardır.

Zihnî sirayette; telâkkinin fevkalâde ehemmiyeti vardır. O kadar ki telkin, ruhî mukavemeti zayıf insanlarda, kendi canına kıydıracak kadar ehemmiyetli bir unsur olabilir. Ruhî salgınlarda telkinin oynadığı rol üzerine mühim bir misal Napolyonun Moskova seferinde orduda çıkan intihar salgını gösterilebilir. Gerek subaylar ve gerekse erler arasında sür'atle salgın bir hale geçen bu keyfiyet üzerine İmparator bir emriyevmî ile kendi canına kıyanların hukukî manada vatan haini addedileceğini ilân zaruretinde kalmıştı.

Keza Göte, Verteri neşrettiği zamanlarda Almanyada intiharlar birdenbire çoğalmıştı.

Türk kanunları intihar haberlerinin gazetelere yazılmasını menetmiştir. Bunun tek maksadı zihnî sirayet dolayısile başkalarının da kendi canlarına kıymalarını önlemektir.

Telkin ve zihnî sirayetin, ordularda tevlid edeceği zararları önlemek için alınan acıklı fakat kiyasetli bir tedbire de kendi tarihimizden şu misali vereceğim.

Viyana muhasarasının son zamanlarındayız. Frenklerin (Muhteşem Süleyman) dedikleri koca imparator Kanunî hastalanmış ve kısa bir müddet içinde cephede Paraligiden vefat etmişti. İmparatorun ölüm haberi yayılırsa ordunun taarruz kudreti sarsılacak; belki daha ağırı olacak bir bozgun başlayacaktı. Tedbirli Veziriazam Sokullu, gizli bir işaretle dilsiz bir zenciye emir veriyor. İmparatorun ölümünün yegâne şahidi Hekimbaşının boynuna hakan otağında bir kemend geçiriyor.

Böylece hekimler Viyana önlerinde Osmanlı ordusunun ruhî sıhhati yüzü hürmetine bir kurban veriyorlar.

***

Herhangi bir hâdise karşısında şuur sistemimiz iyi çalışırsa manasız bir telkin şüphesiz ki neticesiz kalır. Zira o hâdisenin bitaraf bir gözlükle muhakemesini yapabiliriz. Doğrudur, yanlıştır veya şüphelidir diyebiliriz. Fakat şuur sistemi iyi çalışmıyorsa teemmül, tefehhus ve muhakeme kabiliyetlerimiz birinci plândaki hâkim vazifelerini yapamıyacaklardır. Artık cümlei ruhiyemize, iradî hareketlerimizin nâzımı olan kışrı dimağ değil, gayriiradî aksülâmellerimizi sevk ve tanzim eden (seriri basarî) hâkimdir.

İşte telkin metodile zihnî sirayeti temine çalışan şebeke maşerî iradeyi felce uğratabilmek için kütle şuurunu uyuşturmak ve müşterek bağları koparmak ister.

Zira artık bundan sonra böyle bir tarlaya hangi yalan ve manasız haberi veya fikri atarsanız atınız sür'atle yeşerir, filizlenir, ve en kısa bir zamanda meyva verir. Askerî ve siyasî şeflerin bütün kudretleri bu telkin kabiliyetlerinin üstünlüğündedir. Sinir harbinde de kullanılan metod aynidir. Kısaca takib edilen yol şudur: Mütemadi bir telkin ve propaganda ile düşman cephesini veya cephe gerisini tesir altında bulundurmak, ordunun müşterek şuur ve iradesini gevşetmek ve ruh kalelerinin burclarının aşındığını, temellerinin sarsıldığını görünce istenilen taarruzu yapmak.

Fransız hududunda Almanlar, geniş bir oparlör tesisatı kurmuşlar ve günün hemen her saatinde Fransız lisanile neşriyat yapmışlardır.

Almanlar bu neşriyatlarında, Fransızlardan hiçbir istekleri olmadığını, harbetmek istemediklerini, herkesin sıcacık yuvasında aile saadetinin ılık havası içinde mes'ud ve müreffeh yaşaması dururken hududlarda niçin sefalet çektiklerine şaştıklarını, söyliyerek cephe imanını ve düşman ordusunun ruhî sıhhatini telkin ve zihnî sirayet metodile sarsmağa ve bozmağa çalışmışlardır. Osmanlı tarihinde telkin ve zihnî sirayet metodunu Tiryaki Hasan Paşa Knijede fevkalâde muvaffak bir surette tatbik etmiş ve emsalsiz bir zafer kazanmıştır.

İçinde bulunduğumuz Avrupa harbinde Alman ajanları, telkine o kadar mühim bir kıymet verdiler ki; değil yalnız ruhî bünyeleri inkişaf etmemiş halk kütlelerine, bu metodlarını; milletlerin temayüz etmiş birinci sınıf devlet adamlarının ruhî bünyeleri üzerine de ayni ısrarla tatbik ettiler.

***

Mütereddiler, isterik mizaclı insanlar, bir kısım psikopatlar en basit telkinlere karşı bile şuur cümlelerinin bütün kapılarını ardlarına kadar açık bulundururlar ve böyle manevî bir hücuma karşı derhal teslim olurlar. İşte bir milletin veya ordunun içinde marazî ruhiyatın çerçevesine dahil olan bu ruh malûlleri nekadar çok olursa o orduyu veya milleti, sistematik bir sinir harbile mağlûb etmek o kadar kolay olur.

Uzun sulh veya hazar yıllarında sinsi bir gayretle çalışan telkin ve zihnî sirayet silâhları, modern manada Polonya harbinde muvaffakiyetle ateşli silâhların yanında cephede vazife aldı.

Fransa cephesinde yıldızı daha çok parladı. Rumanya ve Bulgaristanı ateşli silâhların yardımına muhtac olmadan fethetti.

Harb esnasında Polonyada, Norveçte ve Fransada gizli radyo istasyonları ana lisanile orduya bozguncu haberler neşretti durdu.

«Filân cephe sukut etti. Bütün mukavemetine rağmen askerlerimiz azametli Alman orduları karşısında eriyerek çekiliyor. Mukavemet beyhudedir. Başkumandan kaçtı veya yesinden intihar etti. Artık teslim olmak şerefsizlik değildir.» gibi haberlerle müşterek ruh bağlarını kestiler, kopardılar, darmadağın ettiler.

***

Irkî ve ruhî sıhhat ve hususiyetimizi nazarı itibara alarak söyliyebiliriz ki bir sinir harbi tecrübesi bugün en kötü notunu bizde alacaktır.

Bugüne kadar siyasî manada yapılan denemeler mutlak bir iflâsa mahkûm olmuştur. Ancak hepimize düşen mukaddes vazife atadan evlâda miras kalan bu harikulâde ruh ve inanma disiplinini azamî nispette korumaktır.

Zira telkin ve zihnî sirayet öyle müthiş bir düşmandır ki kurşuna dizilmez, idam edilemez, bıçakla ve satırla kesilmez, süngüyle deşilmez. Pasaportsuz hududları aşar.

Türk milleti bugüne kadar bütün dünyaya ruh sıhhatinin en parlak nümunelerini vermiştir. Bundan böyle de verecektir.

İKTISAD

Almanyaya ihrac edilen tiftikler

Almanyaya ihrac olunacak tiftiklerin son partisi de teslim olunduğundan dün ihracatçılara bu malların bedeli olan 200,000 lira verilmiştir.

Dün şehrimizden 311,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda Rumanyaya tütün, Almanyaya zeytinyağı gitmiştir.

Altın fiatları

Altın fiatları dün biraz yükselmiştir. Dün bir Reşadiye altını 2710, külçe altının gramı 333 kuruştu. Beşibirarada 118 liraya kadar yükselmiştir.

Doğru değil mi?

İmzasız mektublar

Son günlerde gazeteler, Fiat Murakabe komisyonuna muhtelif müesseselerde ihtikâr yapıldığından şikâyeti havi imzasız mektublar gönderilmekte olduğundan bahsediyorlar.

Her hangi bir memlekette kanun ve nizamın tatbikında sade hükûmet kuvvetlerinin sarfedeceği gayret kâfi gelmez. Vatandaşların resmî teşekküllere bu hususta ellerinden gelen yardımı yapmaları ve onları irşad etmeleri icab eder. Fakat bu yardım ve irşad ciddiyet ve istikamet dairesinde o işi sonuna kadar yorulmadan takib edebilecek kimseler tarafından yapılırsa semere verir ve faydalı olur. Kendi hüviyetini meydana vermekten çekinen ve mektublarının altına adreslerini, imzalarını koymaktan korkan kimselerdeki medenî cesaret yokluğu, müspet iş görmek istiyen memurların vuku bulan şikâyetlere ehemmiyet vermemelerine sebebiyet verir. Zihinlerinde bu teşebbüsün bir kin ve garaz neticesi başkalarını kirletmek ve lekelemek gayesine matuf olduğu şüphesini uyandırır, memleketin ve umumun menfaati hilâfına bir vaziyet meydana getirir.

Binaenaleyh, vatandaşlar, hakikaten dileklerinin yerlerine getirilmesini istiyorlarsa, resmî teşekküllere gerek şifahen, gerekse tahriren açık alın ve vâzıh hüviyetile müracaat ederek şikâyette bulunmalı ve imzasız mektublarla jurnalcı mevkiine düşmekten hazer etmelidirler, diyoruz,

Doğru değil mi?

Talebe pasoları tatilde de kullanılacak

Mekteblerde bu sene tatile erken başlanması dolayısile talebe pasolarının haziran ayına aid hanesi mühürlenemediğinden ne suretle hareket edileceği Münakalât Vekâletinden sorulmuştu.

Vekâlet, alâkadar dairelere gönderdiği izahnamelerde 15 martta tasdik edilen pasoların gelecek ders senesi başına kadar muteber tutulmasını ve talebelerin paso ile tatil aylarında her iskeleye gece ve gündüz seyahat edebileceklerini bildirmiştir.

İkmal imtihanları

İlk mekteblerde ikmal imtihanlarına dün başlanmıştır. İmtihanlar yarın akşama kadar devam edecek ve ertesi gün sabahtan itibaren de tatile başlanacaktır.

Kandıralılar, Belediyeden faaliyet istiyorlar

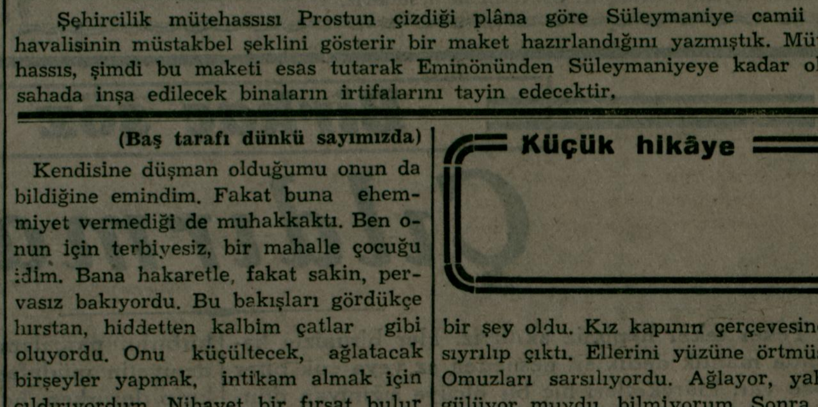
Kandıra (Hususî) — Kandıra, Kocaeli vilâyetinin zengin bir kaza merkezidir. Halkı çok çalışkandır. Kandırada keten mahsulü ve ketenden mamul maddeler bütün yurdda pek meşhurdur. İstanbulun odun ve kömür ihtiyacının mühim bir kısmını da Kandıra temin etmektedir.

Bu güzel kaza merkezinin en mühim derdlerinden biri, faal bir belediyeye malik olmamasıdır. Gönderdiğim resim, bu hususta tekzib ve tavziha mahal bırakmıyacak en iyi vesikadır.

Birinci resim Kandıra belediye dairesidir. Belediyenin yanıbaşında görülen süprüntü bu kasabanın her tarafında bol bol mevcud olan gübrelerdir. İkinci resim ise bir kasab dükkânına mezbahadan getirilen et nakliyatını göstermektedir. Araba manda arabasıdır.

Kandıra halkı bu vaziyetlere kat'î olarak bir nihayet verilmesini çok arzu etmektedir.

Süleymaniye civarını gösteren maket

Şehircilik mütehassısı Prostun çizdiği plâna göre Süleymaniye camii ve havalisinin müstakbel şeklini gösterir bir maket hazırlandığını yazmıştık. Mütehassıs, şimdi bu maketi esas tutarak Eminönünden Süleymaniyeye kadar olan sahada inşa edilecek binaların irtifalarını tayin edecektir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Zincirleme ihtikâr

Fiat Murakabe Komisyonu, kalay fiatlarını 750 kuruşa yükselten bir ihtikâr hâdisesini tahkik ediyor

Fiat Murakabe komisyonu zincirleme ihtikâr hâdisesine el koymuştur. Bu ihtikâr hâdisesinin kahramanı Mene Hayim isminde bir vatandaştır. İstanbuldan külliyetli bir parti kalay, ayni kimseler tarafından tertib edilen bir plânla elden ele dolaşarak Mersine satılmış gibi gösterilerek oraya gönderilmiş ve oradan da gene fiatı yükseltilerek İstanbula satılmıştır.

Yapılan tetkiklere göre bu suretle bu parti kalayın fiatı 750 kuruşa kadar yükseltilmiştir. Halbuki kalayın normal piyasa fiatı 350 kuruştur. Dün bu işten dolayı bu kalay partisi üzerinde iş yapan muhtelif firmaların defterleri kontrol edilmiş ve zabıtlar tutulmuştur. Tetkikler henüz ikmal edilmemiştir. İkmal olunur olunmaz suçluların hepsi Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilecektir.

Kuzu fiatlarına konulacak nark

Fiat Murakabe komisyonu ete narh koymak üzere yarın toplanacaktır. Dün bu maksadla kontrolörler Mezbahaya, pay mahalline ve Hayvan Borsasile şehrin muhtelif yerlerindeki kasablarda tetkikler yapmışlardır. Ayni zamanda muhtelif vilâyetlerden oralardaki kasablık hayvan mevcudü ve fiatları hakkında istenen malûmat da gelmiştir.

Komisyon, yarınki içtimaında bilhassa kuzu fiatları üzerinde duracak ve kuzuya da narh konulacaktır. Kuzu fiatı üzerinde yapılan tetkikler pek şayani dikkat bir netice vermiştir.

Pay yerinde canlı kuzu kilosu 15 - 17 kuruş arasında satılmaktadır. Kesilmiş kuzunun kilosu resimlerile beraber 32 - 34 kuruşa mezbaha kanaralarında satılmaktadır. Bu vaziyete göre kuzunun azamî 70 kuruşa satılması lâzım gelmektedir. Fakat şehrin bir çok yerlerinde kuzu 80 kuruşa kadar satılmaktadır.

Trakya vilâyetlerinden gelen tezkerede, orada kuzunun bol olduğu, tanesinin 125 kuruşa kadar satıldığı, fakat İstanbuldan her nedense taleb olmadığı yazılmaktadır.

Hayırsevenler Cemiyetinde

İçtimaî vazifeler hakkında konferanslar verilecek

İstanbul Hayırsevenler Cemiyeti neşriyat kolu dün profesör Halide Edibin başkanlığı altında toplanmıştır. Neşriyat kolu bu haftaki mesaisini hastabakıcılık mevzuu etrafında teksif etmiştir.

Dün verilen kararlara göre, bu mevzua ve kadınların görecekleri diğer içtimaî vazifelere dair konferanslar verilecektir. Hastabakıcı olmak istiyen kadınlar için Halkevlerinde kayıd defterleri açılmıştır.

Kayıdlara her gün akşama kadar devam olunacaktır. Müracaat edenler nüfus cüzdanları ve tahsil derecelerini gösterir birer vesika getireceklerdir. Kayıdlar ayın 27 nci günü akşamı bitecektir.

Hastabakıcılık için amelî ve nazarî tahsil müddeti 4 - 6 hafta sürecektir. Orta tahsilden aşağı bulunanlar için kurs müddeti on hafta olacaktır. Bayanlar dersleri, kendilerine en yakın resmî ve hususî hastanelerde göreceklerdir. Cemiyetin bu hayırlı hareketine karşı mülhakatta da derin alâka görülmüş, bir çok müracaatler vâki olmuştur. Kazalarda yazılan kadınlar nazarî dersleri bulundukları yerlerde görecekler, tatbikatlarını İstanbulda yapacaklardır. Bunların kalacakları yerleri Cemiyet temin edecektir.

Dikiş kısmı için de Halkevlerinde kayıd defterleri açılmıştır. Müracaat edenlerin adresleri, şimdilik cemiyet merkezinde mahfuz tutulacak, ileride ihtiyac zuhurunda vazifeye çağırılacaklardır.

Kısa Haberler

★ Belediye muhasebe memurları için Belediyede açılmış olan kurs ikmal edilmiştir. Devam edenlerin imtihanları 20 mayısta yapılacaktır.

★ Unkapanında 11 dükkân, Eminönü - Beyazıdda 4, Kadıköy Altıyol ağzında 7 binanın istimlâkleri tamamlanmıştır. Sultanahmeddeki İkinci okulun yanındaki bahçeli ev istimlâk edilerek mektebe ilâve edilecektir.

★ Kızılay Hastabakıcı Hemşireler mektebi 2 haziranda bir gönüllü hastabakıcı kursu açmağa karar vermiştir. 15 yaşından 45 yaşına kadar en az ilk tahsili olan hanımlar bu kursa alınacaklardır.

★ Berber dükkânlarındaki ondülâsyon makinelerinin teftişine yarından itibaren başlanacaktır.

★ 1 temmuzda yapılacak kabotaj bayramı için şimdiden hazırlıklara başlanılması takarrür etmiştir.

Rumanyadan gelecek tramvay bandâjı

İlk partinin bu hafta limanımıza gelmesine intizar ediliyor

Tramvay ve Elektrik idaresi, Devlet Demiryolları idaresinin bazı siparişleri arasında Rumanyaya 800 bandaj ısmarlamıştı. Devlet Demiryolları umum müdürlüğü bu malzemeyi tesellüm etmek için Rumanyaya memur göndermiştir. Bu hafta bu malzemeden ilk partinin gelmesi beklenilmektedir. Bu işler hakkında Münakalât Vekâletile temasta bulunmak üzere Tramvay idaresinin teknik dairesi reisi Civanşir, Ankaraya gitmiştir. Beyrut tramvayları namına transit olarak gelmiş iken mezkûr idarenin muvafakatile bir kısmı İstanbul tramvayları için gümrükten çekilen elli bandaj da mevcud tramvaylardan bir kısmına takılmıştır.

Rumanyadaki bandajlar da gelince bütün arabaları çalıştırmak kabil olacaktır.

Tünel kayışları

İstanbul Tramvay ve Tünel idaresi tarafından Amerikaya sipariş edilmiş olan tünel kayışının haziranda yola çıkarılacağı anlaşılmıştır. Kayış geldikten sonra, Tünel fasılasız işlemeğe devam edecektir.

Bir Amerikan firmasından 350,000 lira mukabilinde mübayaası takarrür etmiş olan 25 otobüse aid mukavele de bugünlerde imzalanacaktır.

Emektar bir muallim vefat etti

Maarif hayatında 33 senelik bir emeği olan riyaziyeci muallim Necib Nadir Maçkan, birdenbire hayata gözlerini kapamıştır. 53 yaşında olan Necib Nadir Maçkan, en son Haydarpaşa lisesi riyaziye muallimliğinde bulunuyordu. Bu mektebdeki imtihanlarını bitirince evine dönmüş ve biraz sonra üzerine fenalık gelerek düşmüş, ölmüştür. Yapılan muayenesinde, kalb durmasından öldüğü anlaşılmıştır. Haydarpaşa lisesi müdürü, muallimleri ve talebesinin iştirakile Haydarpaşa Nümune hastanesinden kaldırılan cenazesi, Karacaahmed şehidliğine gömülmüştür.

Necib Nadir Maçkan

Merhum; Haydarpaşa lisesinden evvel İstanbul lisesinde çalışmış, daha evvel Bursada lise ve Çanakkalede Maarif müdürlüğü yapmıştır. Gerek idareci, gerek muallim olarak başka muhtelif yerlerde de faaliyetinden istifade edilen, şahsiyetine karşı sevgi ve saygı beslenilen bu kıymetli riyaziyecinin ani ölümü, bütün kendisini tanıyanlar arasında derin teessür uyandırmıştır. Merhuma mağfiret temenni, ailesine taziyet beyan ederiz.

Umumî pasif korunma

Bu pazar günü saat 11 de Beyoğlu kazasında pasif korunma denemesi yapılacaktır. Bu suretle şehir hududları dahilindeki bütün kazalarda mevzii denemeler ikmal edilmiş olacaktır. Bir müddet sonra şehir dahilinde umumî bir pasif korunma tecrübesi yapılacaktır.

Sahte pasaportla şehrimize gelenler

Maznunlardan biri Adliyeden kaçarken yakayı ele verdi

İstanbul ikinci Ağırceza mahkemesinde, sahte pasaport kullanmak ve sahte sterlin bulundurmak mevzulu muhakemeye, dün öğleden sonra devam olunmuştur.

Muhakeme edilenler, Alfred Hayım ve diğer bazı ecnebilerdir. Bu, Slovakya ve Polonya Musevileri, Alman istilâsı üzerine oralardan uzaklaşarak, muhtelif memleketleri dolaştıktan sonra, İstanbula gelmişlerdir. Bir kısmının sahte pasaportla geldikleri ve üzerlerinde sahte sterlin ele geçtiği, bahis mevzuudur. Bir kısmı da yalnız bu sahte sterlin işinden dolayı mahkemeye verilmişlerdir. Alfred Hayım ve diğer bir kaç kişi, mevkuftur. Maznunlar arasında kadınlar da vardır.

İlk celsede, çoğu sorguya çekilmişti. Dünkü celsede de, Anton Rap, Josef Vays ve Alis Vaysin sorguları yapılmıştır. Muhakemenin devamı, şahidler çağırılmak üzere bırakılmıştır.

Mevkuflar, Adliye dairesinin üst katından alt kattaki jandarma nezarethanesine indirildikleri sırada, bir hâdise olmuştur. Bunlardan Alfred Hayım, kalabalığa karışmış, arkadaşlarının yanından uzaklaşmıştır. Fakat, nezarethaneye getirenleri gözden geçiren jandarma karakol kumandanı Kamber Akın onbaşı, mevkuflardan birisinin eksik olduğunun hemen farkına varmıştır. Bunun üzerine, derhal arama hareketine geçmiş ve kalabalığa karışıp uzaklaşan mevkufu, daha büyük kapıdan dışarıya çıkmadan, bir kaç dakika içerisinde tekrar ele geçirmiştir. Mevkuf, kaçmak maksadile hareket etmediğini, kalabalıkta yolunu şaşırdığını ve götürüleceği yerin yolunu bulamadığı için, kapı önünde durup etrafına bakındığını söylemiştir.

Zabıta vak'aları

Cemal adında bir genc, Voyvoda caddesinden geçerken şoför Nureddinin idalesindeki 2486 numaralı otomobilin çarpmasına maruz kalarak muhtelif yerlerinden ağırca yaralanmış, tedavi altına alınmıştır. Şoför yakalanmıştır.

★ Taksimde işkembeci dükkânında çalışan Kâniyi Galatadan geçerken Mehmed Ali adında tanımadığı bir genc, bilâsebeb çakı ile omzundan yaralamıştır. Mehmed Ali yakalanmıştır.

★ Beyazıdda Çadırcılar caddesi 153 numarada kahvecilik yapan Ali Kahraman, Karagümrükte oturan ve Çadırcılarda seyyar koltukçuluk yapan Muharrem Süzeri aralarında çıkan kavga esnasında demirle başından ağırca yaralamıştır. Ali Kahraman yakalanmış, Muharrem Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

★ Küçükmustafapaşada Yeniyol sokağında oturan Fatmanın bahçede çamaşır için yaktığı ateşten sıçrıyan kıvılcım, bitişik evin duvar tahtalarını tutuşturmuş ve ateş evin içine sirayet etmiştir. Ev sakinleri işin farkına vararak ateşi, genişlemesine meydan vermeden söndürmüşlerdir.

★ Çemberlitaşta oturan ve Beşiktaşta Kızılay kutu fabrikasında çalışan İsmail, fabrikada çalışırken makine kayışının kopması neticesi ellerinden yaralanmış, Beyoğlu hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Baykuş!

İnsanlık belki karada yürümeğe, denizde yüzmeğe başladığı ilk devirlerdenberi havada uçmayı da istemiş, bunun için çalışmıştı. Bu ihtiras, 20 nci asırda tahakkuk etti; insan zekâsı, belki en güzel icadı olan tayyare ile uçmağa başladı; fakat, medeniyetin bu icadı, medeniyete hizmetten ziyade onu tahribe başladı. Tayyare, baba katili bir mel'un evlâddır.

Harbin başındanberi, tayyare, insanlar ve milletler için, onların asırdide medenî eserleri için, yurdları, malları, canları için bir «belâyı asümanî» olmuştur. Tayyare maziyi, hali ve istikbali tahrib ediyor. O, insanlığa şeref veren hiç bir maddî ve manevî kıymeti korumaksızın sadece yakıyor, yıkıyor, öldürüyor ve bundan Romayı yakan Neron'u utandıracak vahşi bir zevk duyuyor. Her bombasından fırlayan kızıl alev karşısında o, yalnız sevinc ve iftihar duymaktadır. Londra yanıyor, Berlin yanıyor; Liverpul yıkılıyor, Hamburg yıkılıyor. Doklar, tersaneler, saraylar, hastaneler, müzeler, kiliseler, abideler çöküyor. Hakikatte yanan, yıkılan, ölen bir tarih, bütün bir medeniyettir. Tayyare, bir yangın, harabî ve ölüm ilâhı gibi, gece karanlıklarında, motörlerinin kahkahasını saçarak işlediği cinayetlerin üstünde çılgın bir zevkle dolaşıyor, şafak sökerken ertesi gece daha zalim, daha tahribkâr olarak tekrar gelmek için inine dönüyor

Tayyare bir güvercin olmaktan çıkmış; bir baykuş olmuştur. Uğursuz hırıltısının işitildiği her yer, kan ve ateş içinde kalmış bir harabedir. Bu medeniyet kuşu, artık leşlerle geçinen yırtıcı kuşlar gibi insanlığın ve medeniyetin nâşı üstüne çullanmıştır. Muharibler, zaferi artık süngülerinden değil; tayyarelerinin pervanelerinden bekleyorlar; orduların kuvveti taburlarının değil; tayyarelerinin miktarile ölçülüyor. Her iki taraf da, tayyare bombalarile zafer perisini kendisine çekeceğini hesablayor. Senede 30,000 tayyare yapabilen ve geceli gündüzlü hava hücumlarile, hasmın köy, kasaba ve şehirlerinde taş taş üstüne bırakmamağa muvaffak olan taraf, şan ve şeref dolu bir zafer kazanacağını umuyor.

Tayyare hücumları harbi bitirecek mi, bilmem amma medeniyeti bitireceği muhakkaktır.

Gülhane hastanesinde

Profesör Mim Kemal için merasim yapılacak

Gülhane hastanesi birinci hariciye profesörü operatör doktor Mim Kemal Öke, tahdidi sin dolayısile ordudan ayrılmaktadır. Kıymetli profesörümüz, otuz bir senedenberi orduda hizmet etmiş ve Gülhane hastanesinde 22 sene hocalık yaparak memlekete yüzlerce doktor yetiştirmiştir.

Prof. Mim Kemal

Profesörün ordudan ayrılması dolayısile cuma günü Gülhane hastanesinde merasim yapılacaktır.

Profesör Mim Kemal, ordudan ayrılması dolayısile şunları söylemiştir:

«— Ordudan ayrılmaklığım maddetendir, fakat manen her zaman orduya bağlı kalacağım. En tatlı ve en heyecanlı zamanlarımı ordunun sinesinde geçirdim ve icab ederse ordu ve memleket hizmetinde tekrar çalışabilecek kuvvete malik bulunuyorum.»

Memleketin irfan ve tababet hayatına ve uzun yıllar büyük hizmetleri görülen sayın Mim Kemale bu vesile ile biz de samimî hürmet duygularımızı sunar ve kendisine bundan sonra vatan işlerinde başarılar dileriz.

Gülhane hastanesinin tebliği

Gülhane Tatbikat Mektebi ve hastanesi 1 inci hariciye seririyatı profesörü Tbb. Alb. Mim Kemal Öke tahdidi sin dolayısile müddetini ikmal ederek ordudan ayrılmaktadır.

Profesör, arkadaşları tarafından 16/5/941 cuma günü saat 17 de Gülhanede bir ayrılık töreni yapılacaktır. Arzu eden meslektaşların teşrifleri rica olunur.

MÜTEFERRİK

Maarif Vekili

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün sabah Maarif müdürlüğüne gelmiş, burada Vekâlet umum müfettişlerile konuşarak teftiş neticeleri hakkında izahat almıştır. Vekil, bundan sonra Ayasofya müzesinde tetkikatta bulunmuş, yıkılan ve yerine Adliye sarayı yapılmasına karar verilen İbrahimpaşa sarayına aid araziyi gözden geçirmiştir.

Trakyadan Anadoluya gidecekler

Trakya halkından beyanname ile Anadoluya gitmek istiyenlerin verdikleri beyannamelerin İstanbul Vilâyetinde tasnif edilmekte olduğunu yazmıştık. Bunların biletlerinin hazırlanması işi bugün ikmal edilecektir. Bunlar gidecekleri mıntakalara hareket için Tekirdağ iskelesinden vapurlara binecеklerdir.

İstanbuldan trenle gidenlerden üçüncü kafile de dün Adapazarına hareket etmiştir. Devlet Demiryolları idaresi bunlar için tahsis ettiği tren tarifelerinde tadilât yapacaktır.

Küçük hikâye

Uyanış

Peride Celâl

(Baş tarafı dünkü sayımızda)

Kendisine düşman olduğumu onun da bildiğine emindim. Fakat buna ehemmiyet vermediği de muhakkaktı. Ben onun için terbiyesiz, bir mahalle çocuğu idim. Bana hakaretle, fakat sakin, pervasız bakıyordu. Bu bakışları gördükçe hırstan, hiddetten kalbim çatlar gibi oluyordu. Onu küçültecek, ağlatacak birşeyler yapmak, intikam almak için çıldırıyordum. Nihayet bir fırsat bulur gibi oldum. Bu hiç beklemediğim bir zamanda, çok basit bir şekilde oldu.

Bir akşam üzeri idi. Kapının eşiğine saklanmıştım. Babamın dönmesi yakındı ve annem içeri girmem için bağırıyordu. O da kapısının önündeydi. Babasını bekliyordu. Beni görmüyordu. Gizlenmiştim, pusuda bir düşman gibi onu gözetliyordum. Beyaz elbisesinin ucu alaca karanlıkta hafif hafif dalgalanıyordu. Sokağın başında bir gölge göründü. Evvelâ babam zannederek ürktüm, içeri kaçmaya davrandım, fakat birdenbire bu gelenin uzunboylu yabancı bir adam olduğunu farkettim. Olduğum yerde kaldım. Gölge yaklaştı. Oldukça gencdi. Sarı saçları vardı. Kızın hizasına gelince birdenbire durdu. Telâşlı bir hareket yaptı. O zaman garib bir şey oldu. Kız kapının çerçevesinden sıyrılıp çıktı. Ellerini yüzüne örtmüştü. Omuzları sarsılıyordu. Ağlayor, yahud gülüyor muydu, bilmiyorum. Sonra ellerini yüzünden çekti. Adama doğru uzattı. Bir an elele kaldılar ve alçak sesle konuştular. Kalbim kopar gibi çarparak onları gözleyordum. Pek çabuk ayrıldılar ve genc adam sarı saçları karanlıkta parlayarak koşar gibi uzaklaştı, kaçtı.

Gece yatağımın bir köşesine büzüldüm. Vücudüm buz gibi idi. Gördüğüm sahne bir an gözlerimden gitmiyor, kalbim fena fena çarpıyordu..

Ertesi akşam, daha ertesi akşam hep kapının eşiğine gizlenerek bekledim. Nihayet dördüncü gün gene o sarışın adam telâş içinde geldi. Gene öyle elele konuştular, gitti. Bu üç hafta devam etti. Kız artık pencerelerde görünmüyordu. Yüzüne de ciddî bir mana gelmişti. Gülümseyen dalgın yüzünü bir an gördüğümüz zamanlar oluyordu. Bana gelince sinsi sinsi düşünüyordum. Birşeyler, bir fenalık yapmak istemekle beraber daha ne yapacağımı bilmiyordum. Nihayet bir gece yatağımda yapacağım şey aklıma geldi. Bir hırsız gibi kalktığımı, küçük gaz lâmbasını yaktığımı hatırlıyorum. Gürültü yapmamaya çalışarak çantamın bulunduğu köşeye ilerledim. Odanın duvarlarında gölgeler oynaşıyor, simsiyah pencereler, derin sessizlik, küçük kalbimi korku ile dolduruyordu. Buna rağmen kararımdan vazgeçmedim. Çantamdan bir kâğıd çıkardım. Bir kalem aldım ve yatağıma döndüm. İşte o zaman birdenbire kapı açıldı. Annem eşikte hayretle durmuş, bana bakıyordu. Telâştan kısılmış bir sesle: «Ne oluyor, diye, fısıldadı. Gece vakti orada ne yapıyorsun!» Ben dişlerim birbirine vurarak hareketsiz ona bakıyordum. Annem koştu, omuzlarımı tuttu. Niçin uyumadığımı, kalemle kâğıdı ne yapacağımı soruyordu. O ısrarla üzerime iğildikçe vücudümün titremesi artıyor, gözlerim büyümüş, susuyordum. Sonra nasıl oldu bilmiyorum. Birdenbire dudaklarım titriyerek açıldı, «Şu kız, şu kız..» diye kekeledim ve herşeyi ona anlattım. Annem şaşkınlık içinde «peki sana ne oluyor, sana ne oluyor!» diyordu. O zaman coştum, bana mı ne oluyordu? Şu pis kızdan fırsat varken niçin intikam almamalı, niçin babasına yazmamalı? Annem hayret içinde «Yazmak mı, sen mi!» diye kekeliyordu. Sonra birdenbire, «zavallı yavrum!» diye, beni bağrına bastı. «Sen yazamazsın diyordu. Yarın ben babasına giderim. Kızı o yabancıdan kurtarmak lâzım. Yoksa günah olur çocuğa..» Bu vaid beni deli gibi sevindirdi, çünkü yazamıyacağımı, yazsam bile bunun okunabilecek bir şey olamıyacağını ve o ciddî yüzlü adama, babasına vermeğe cesaret edemiyeceğimi biliyordum. O gece annem beni uyutuncaya kadar başımdan ayrılmadı. Ertesi gün de kızın evine gittiğini ve babasile konuştuğunu anladım. Çünkü biraz sonra yanakları kızarmış döndü ve bana hiddetli gözlerle bakarak:

— Sen fena bir çocuksun, dedi. O yabancı adam, kızın erkek kardeşidir. Babasile arası açık, gizlice kızkardeşini görmeğe geliyormuş. Fakat bundan sonra birbirlerini göremiyecekler ve bu senin yüzünden oldu. Nasıl böyle işlere karışmaya kalktın?. Hem de bu yaşta Allahım, bu yaşta!.»

Ve birdenbire ciddileşerek sustu. Uzun uzun yüzüme baktıktan sonra yanımdan gitti. Ertesi gün beni bir akraba evine uzaklaştırdılar. Evden ağlayarak ayrıldım. Onun penceresinin önünden geçerken bana kinle bakan solgun, mustarib bir yüz gördüm. Hıçkırıklar büsbütün boğazımı tıkadı. Beni o sene leylî bir mektebe verdiler. İlk hafta tatilinde döndüğüm zaman kızcağızın evinin pencerelerini boş buldum. Mahalleden taşınmışlardı. Bu boş pencerelerin karşısında bir müddet eski neşemi, kaygısızlığımı bulamadım ve zannediyorum ki o günlerden sonra, o eski yaramaz, haylâz çocuk durgunlaşmaya ve hakikî surette büyümeye başladı. Bu ilk uyanış, kin, nefret, intikam ve gözyaşlarile tezahür eden ilk aşktan sonra..

CUMHURİYET

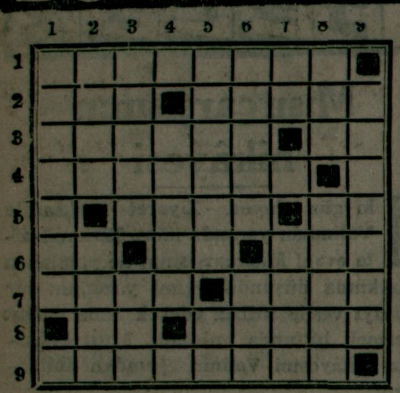
Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

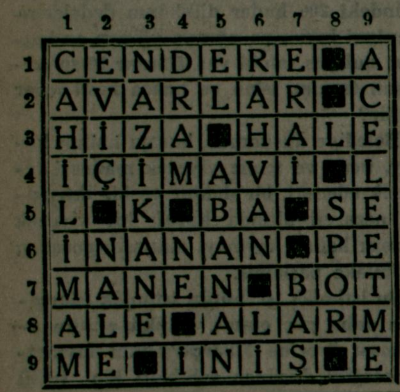
Soldan sağa:

1 — Boyacı. 2 — Tavır, meşguliyet kahramanı (iki kelime). 3 — Bir çeşid sahil, bir emir. 4 — Genişliği muvafık gelen (iki kelime). 5 — Bir İngiliz müstemlekesi, nota. 6 — Bir edat, bir hayvan, bir rüzgâr. 7 — Yüzümüzün kısımlarından, temel üzerine kurulur. 8 — Arkadaş, sun'î boğaz. 9 — Onaran (iki kelime).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Meze olarak yenenlerden. 2 — Orman mahsullerinden, keder. 3 — Beş duygumuzdan biri, ters çevirirseniz vücude zerkedilir. 4 — Afrikada bir memleket. 5 — Hürmet, parçanın tersi. 6 — Bir emir, rüzgâr. 7 — Bir harfin okunuşu, göğüs. 8 — Seciye, zanneden. 9 — Kullanma.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	C	E	N	D	E	R	E	■	A
2	A	V	A	R	L	A	R	■	C
3	H	İ	Z	A	■	H	A	L	E
4	İ	Ç	İ	M	A	V	İ	■	L
5	L	■	K	■	B	A	■	S	E
6	İ	N	A	N	A	N	■	P	E
7	M	A	N	E	N	■	B	O	T
8	A	L	E	■	A	L	A	R	M
9	M	E	■	İ	N	İ	Ş	■	E

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Eminönü Yerli Askerlik şubesinden:

Yd. Hv. teğmen Yusuf Ziya oğlu Ahmed Cevdet 308 (13693), P. teğmen Mustafa oğlu Sami 322 (37424), Top. Yzb. Ahmed Tevfik oğlu Halis 313 (36407), sınıf 8. Ml. Me. Mustafa oğlu İsmail Hakkı 301 (34885).

Kayıdları tetkik edilmek üzere hüviyet cüzdanlarile acele şubeye müracaatleri ilân olunur.

Dünkü teşekkür kısmında asistan Bay Mansurun ismi unutulmuştur. Tashih ederiz.

Kadıköy Serasker sokak
Hüsniye Çakın

halinde. İçinde hiç bir eseri san'at yok. Bunun nesi antika?

— Orada padişahlar eğlenmişler... Zevkü safa etmişler..

Ve bu iddia üzerine bu köşkün restore edilmesi için âsarı atika cemiyeti bütçeye 300 bin lira vazettirmiş. Amma gelgelelim işe başlamak istiyen müteahhidler bunun (hali sabıkına ircaı) mümkün olmıyacağı beyanile taahhüdlerinden vazgeçmişler..

Hulâsası şudur:

İstanbul şehri Roma gibi, Atina gibi dünyanın âsarı atikası bol ve bu yüzden kimseye hased etmiyecek kadar zengin bir şehridir. Binaenaleyh biz bu çeşme taşı, şu ahşab enkaz yığını üzerine antikadır, hatıradır diye titizlenir ve bunu resmî salâhiyetlerle takviye edersek İstanbulda antikadan geçilmez olur ve hakikî antikaların kıymeti düşer.

Hele iş (yâd tarihi) davasına intikal ederse İstanbul gibi 26 asırdanberi yaşayan ve pek büyük tarihi hâdiseler cereyan etmiş olan bir şehirde üzerine bir (tarihî hatıra) sinmemiş kaldırım taşı bulmak bile güç olur.

Ben sanıyorum ki; muhterem âsarı atika cemiyeti azası antika, tarihî kıymet, mimarî kıymet gibi rütbeleri tevcihte pek cömerd davranıyorlar. Hakikî kıymetli eserlerin bizzat İstanbul şehrinin menfaati âsarı atika muhafazasında daha realist ve daha müşkülpesend olmayı icab ettirmektedir.

Ötedenberi söylüyorum. İstanbulun âsarı atikasını bu işin mütehassıslarından mürekkeb bir büyük komisyon tahrir etmezse günün birinde harab Yemiş iskelesinin antikalar meyanına girmesi pek muhtemeldir. Bu ihtimal Yemiş iskelesi için bir saadet fakat İstanbul âsarı atikası için bir hakaret olur.

Asım Baba için

Şehir Tiyatrosunda bir jübile tertib edildi

Halk sahnesinin 55 yıllık emektarı Asım Baba için bir jübile yapılacağını memnuniyetle haber almış bulunuyoruz. Sahneye 55 yıl emek verdikten sonra bu gün 80 yaşında olduğu halde müşkül hayat şartları içinde çırpınan Asım Baba için hazırlanan jübileyi yerinde bulmamak ve müteşebbisleri tebrik etmemek kabil değildir.

Jübile 18 mayıs pazar günü akşamı saat 21 de Şehir Tiyatrosu komedi kısmında yapılacaktır. Programa, muharrir arkadaşımız Nusret Safa Coşkunun bir konuşmasile başlanacak, bunu yeni ve tam kadrosile Halk Operetinin bir opereti takib edecektir. Bilâhare güzide san'atkâr Münir Nureddin ve arkadaşları bir konser vereceklerdir. Konseri takiben, Halk san'atkârı Naşid, Halide ile birlikte «Afacan» isimli bir komedi temsil edecek, Asım Baba da bu komedide rol alarak son oyununu oynayacaktır. Bu jübileye iştirak edecekler, fakir bir san'atkâra yardım edecekleri gibi güzel bir gece de geçireceklerdir.

İzmit Kız San'at mektebinde güzel bir sergi

İzmit (Hususî muhabirimizden) — Şehrimiz Akşam Kız San'at okulu Yeni Turan ilk okulunda güzel bir sergi açmıştır. Serginin küşad resminde Valimiz Ziya Tekeli ve şehrimizin bir çok güzide zevatı bulunmuştur.

Akşam Kız San'at okulunun sergisini halk, akın halinde ziyaret etmekte ve genc kızlarımızın gösterdiği müstesna san'at kabiliyetine karşı hayranlık duymaktadır. Sergi, beş gün açık kalaraktır.

YENİ ESERLER

Porselencilik tarihi

Porselen işleri üzerindeki bilgisile tanınmış bulunan Hüseyin Kocabaş tarafından yazılan eserde, muhtelif memleketlerin porselenleri hakkında tarihi malûmat verilmekte, en meşhur porselenlere aid 28 tablo, 50 resim ve 2 bin kadar eski porselen markası kitaba ilâve edilmiş bulunmaktadır.

Eserin tevzi yeri, Üniversite Kitabevidir. Alâkadar okuyucularımıza tavsiye ederiz.

İstanbul Borsası, 13/5/941

Londra	1	Sterlin	5,20
Nevyork	100	Dolar	132,20
Cenevre	100	İsv. Frc.	30,—
Atina	100	Drahmi	0,99
Madrid	100	Peçeta	12,84
Yokoha	100	Yen	30,90
Stokholm	100	İsveç K.	30,51

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli %5 1938	19,—	19,—
A. B. C. Ergani %5 ikramiyeli 1933	19,05	19,05
Sıvas - Erzurum I	19,30	19,25
Sıvas - Erzurum II - VII	19,50	19,40

Mikrobiyoloji cemiyetinin kongresi

Türk Mikrobiyoloji cemiyetinden:

15 mayıs 941 perşembe günü saat 18,30 da Etıbba Odası konferans salonunda yapılacak toplantıda senelik kongre ve hesab raporu tetkik edilecek, tülareminin Kobaylarda tabii enfeksyonu ve dört lâboratuar tülaremi enfeksyonu hakkında Dr. Vt. Said Bilâl Golemin etüdleri ve «kuduz aşısı tatbikinde elde edilen iso - ağlütinin dereceleri» hakkında Dr. Zekâi Muammer Tunçman tarafından tebligatta bulunulacağından muhterem meslektaşların teşrifleri rica olunur.

RUMANYADA NÜFUS SAYIMI

Ankarada Rumanya sefarethanesinden tebliğ olunmuştur:

Rumanya halkının nüfus sayımı yapılacağından, Türkiyede mukim bilûmum Rumen tebaasının, kendilerine aid formalitelerini itmam ve ikmal maksadile Ankarada Rumanya sefarethanesine ve İstanbulda Rumanya General Konsolosluğuna müracaatleri rica olunur. Sefarethaneye veya Konsolosluğa bizzat müracaat edemiyeceklerin formalitelerini posta vasıtasile taleb ve bilâhare lâzım gelen malûmatı yazdıktan sonra taahhüdlü mektubla iade etmeleri lâzımdır.

Türkiyede mukim Rumen tebaasının sayımına 12 mayıs 941 de başlanacak ve 27 mayıs 941 de bitecektir.

Bu müddet zarfında bütün Rumen tebaasının bu tebliğ mucibince, hareket etmeleri ve behemehal müracaatleri lâzım geldiği kat'iyyen ilân olunur.

RADYO

Bu günkü program

8,00	Program	18,45	Çocuk saati
8,03	Haberler	19,15	Müzik (Pl.)
8,18	Müzik (Pl.)	19,30	Haberler
8,45	Yemek listesi	19,45	Konuşma
★		19,50	Fasıl heyeti
12,30	Program	20,15	Rad. Gazetesi
12,33	Şarkılar	20,45	Şarkılar
12,50	Haberler	21,10	Konuşma
13,05	Türküler	21,25	Saz
13,20	Orkestra	21,45	Bando
★		22,30	Haberler
18,00	Program	22,45	Caz (Pl.)
18,03	Müzik (Pl.)	23,30	Kapanış.
18,30	Konuşma		

Sahte plâka ile sefere çıkan otomobilin başına gelenler

Dün sabaha karşı Sarıyerde bir otomobil kazası olmuştur. Avni adında birinin idaresindeki otomobil, Derbend civarında evvelâ ağaca çarpmış, sonra da bir çukura yuvarlanmıştır. Kaza neticesinde otomobilde bulunan Turhanın kolu kırılmış, diğer yolcu Celâlle otomobili kullanan Avni de yaralanmıştır.

Yapılan tahkikatta bunların otomobili sahne bir plâka ile çıkardıkları anlaşılmış, haklarında icab eden muameleye tevessül olunmuştur.

Cezalandırılan esnaf

Dün yapılan seyrüsefer kontrolu esnasında 7 şoför talimatnameye muhtelif suretlerde aykırı hareketten, 5 otomobil sahibi beyanname vermediklerinden, 5 otobüs sahibi de fennî noksanları olan otobüslerini servise çıkardıklarından cezalandırılmışlardır.

Bakırköy Halkevinde

Bakırköy Halkevinden:

Evimizce 18 mayıs 941 pazar günü saat 13 ten itibaren Barutgücü alanında yağlı güreş ve millî oyunlardan mürekkeb bir kır bayramı tertib edilmiştir.

Güreş ve millî oyunlara iştirak etmek istiyenlerin 16/5/941 cuma günü akşamına kadar Halkevi idare memurluğuna müracaatle isimlerini kaydettirmeleri. Duhuliye serbesttir.

***

Evimiz polikliniğinde her salı günü saat 10 dan 12 ye kadar kıymetli asabiyecilerimizden Dr. Baki Tiregol tarafından parasız olarak asabî hastalıkların muayenesine başlanmıştır. Köyümüz halkının müracaatleri.

Teşekkür

Biricik evlâdımız Ümid Karamangilin cenaze merasiminde bulunmak ve bizzat gelerek bizi teselli etmek ve telgraflarla alâka göstermek suretile büyük elemimize iştirak eden kıymetli ve sevgili dostlarımıza ve akrabalarımıza şükranlarımızı ve minnettarlıklarımızı muhterem gazetenizle ilân etmenizi rica ederiz.

Annesi: Nazlı Karamangil, babası: İhsan Karamangil, Dayısı: İsmail Ziya Bersis

***

Zevcim emekli albay Galib Dürerin cenaze merasimine iştirak suretile kederimize iştirak eden akraba ve dostlarımıza ve merhumun silâh arkadaşlarına ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan gazeteniz vasıtasile alenen teşekkür ederim.

Emekli albay Galib Dürerin eşi
Rükneddin Dürer

***

Senelerdenberi çekmekte olduğum hastalıktan hazikane ameliyatı sayesinde hayatımı kurtaran Şişli Şifa Yurdu sahibi Bay Dr. operatör Nazım Armana ve ameliyatım esnasında müşfik yardımlarını esirgemiyen başhemşire Bayan Dürdane Azcana ve muavini Bayan Leman Cengize ve hastabakıcılara ve hastanenin temizlik ve intizamından fevkalâde memnun kaldığımdan dolayı kendilerine alenen teşekkürü insanî bir vazife ve borc bilirim.

Halıcıoğlunda Düğme fabrikası sahibi
Avadis Tiryak

Vefat

D. D. Yolları yol atölyesi müdürü yüksek mühendis miralay Taykutun refikası Bayan Mühibe Taykutun vefat ettiği teessüfle haber alınmıştır. Cenazesi 14/5/941 çarşamba günü Kadıköyünde Osmanağa camiinden öğle namazını müteakıb kaldırılacaktır. Merhumeye rahmetler diler, ailesine de taziyetler ederiz.

Maltepe Belediyesinden:

Maltepede deniz üzerinde Adalar ve Marmaraya nezareti fevkalâdeyi haiz Belediye Kazinosunun açık arttırılması neticesinde talib zuhur etmediğinden bir hafta müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır.

İhale 16/5/941 cuma günü saat 15 te yapılacağından taliblerin ayni günde Belediye Daimî Encümenine müracaatleri ilân olunur. (3709)

Ankara Valiliğinden:

1 — Ankara — Ayaş — Beypazarı — Nallıhan — Mudurnu hududu yolunun 150 + 000 — 152 + 626 ncı Klm. lerinde yapılacak imalâtı sınaiye ve ve şose inşaatı işinin 29/5/1941 tarihine raslıyan perşembe günü saat 16 da Vilâyet Daimî Encümeninde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli «55279» lira «39» kuruş, muvakkat teminatı «4013» lira «97» kuruştur.

3 — Taliblerin muvakkat teminat mektub veya makbuzlarını, Ticaret Odası vesikalarını ve ihale gününden en az «3» gün evvel Vilâyet makamına bir istida ile müracaat ederek bu iş için alacakları fennî ehliyet vesikalarını hâmilen «2490» sayılı arttırma, eksiltme ve ihale kanununun 31 inci maddesine tevfikan hazırlıyacakları teklif mektublarını yukarıda adı geçen günde saat 15 e kadar Vilâyet Daimî Encümen Reisliğine tevdi etmeleri.

4 — Bu işe aid keşif ve şartnameyi hergün Ankara Nafıa Müdürlüğünde görebilecekleri. «2612» (3677)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Muhammen bedeli «4978,50» dört bin dokuz yüz yetmiş sekiz lira elli kuruş tutan Silâhtar 3 numaralı kazan dairesi binasında yapılacak tadilât işleri açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 26/5/1941 pazartesi günü saat 10 da Metro hanının 5 inci katında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 374 liradır.

4 — İsteklilerin parasız olarak verilmekte olan şartnameleri Levazımdan almaları ve kanunî vesikaları ve muvakkat teminatlarile ilân edilen gün ve saatte Komisyonda hazır bulunmaları. (3643)

İzmit Belediyesinden:

Keşif bedeli 17132 lira 88 kuruştan ibaret yeni yapılan rıhtımın deniz cihetinden yolları, merdivenleri ve duvarları üzerinin betonları 2490 sayılı arttırma, eksiltme ve ihale kanunu mucibince kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

İhale 23/5/941 tarihine raslıyan cuma günü saat 15 te İzmit Belediye Encümeninde yapılacaktır.

İlk teminat 1284 lira 97 kuruştur.

İstekliler tekliflerini kapalı zarf usulile ihale için muayyen olan saatten bir saat evvel Belediye Encümenine vereceklerdir. Kapalı zarflar 2490 sayılı kanunda yazılı tarifat dairesinde verilecektir. İstekliler bu husustaki fennî şartname ve keşifleri Belediyeden bedelsiz alabilirler. (3487)

Yazan: *Lajos Zilahy* — 48 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Agnier şimdiye kadar evlenmediği gibi aşk maceralarından da nefret ediyordu. Bu kadar cazib ve güzel bir kadının bu derece sakin ve temiz bir hayat yaşaması cidden hayret edilecek bir şeydi. Onda, Fransız ırkının şuhluğu ve Alman kanının irade ve ciddiyeti hoş bir tarzda karışmıştı. Bu itibarla Miett ona tanıdığı diğer bütün kadınlardan daha fazla bir kıymet veriyor ve onu bir kardeş muhabbetile seviyordu. Onun, geniş bilğisine ve zarafetine hayran oluyordu. Madmazel Agnier'nin anlamadığı mevzu yoktu. O, musikiden ve edebiyattan ne kadar büyük bir salâhiyetle bahsedebiliyorsa, politikayı da o derecede iyi kavrıyor ve dünya hâdiseleri hakkında çok isabetli hükümler veriyordu. Gayet keskin bir zekâsı ve parlak bir mantığı vardı.

Madmazel Agnier bir genc kız şımarıklığile Almady'nin boynuna sarılıp, ihtiyar adamın yanaklarından öptü. Mili'ye takıldı. Tomi'nin burnuna parmağile hafif hafif vurarak kızdırdı. Eve geleli henüz yarım saati bile geçmeden, sanki senelerdenberi burada yaşıyormuş gibi yerleşti. Ona Peter'in odasını verdiler. Onun şen kahkahaları, Almady ile yaptığı şakalar evin havasını birdenbire değiştirdi. Miett farkına varmadan Peter'in yokluğunu unutuyor, genc kızlığının o kayıdsız, o mes'ud günlerini yeniden yaşamağa başlayordu.

Akşam yemeğinden sonra Almady odasına çekildi. Miett, solanda madmazel Agnier ile yalnız kalınca neş'eli bir sesle:

— E anlat bakalım, dedi. Bizden ayrıldıktan sonra ne yaptın, başından neler geçti?

Agnier narin yapılı elile saçlarını düzeltti. Derin derin içini çekti:

— Ah, mondieu, benim hayatım.

Bir saniye sustu. Sonra yavaş bir sesle devam etti:

— Malî vaziyetimizin bozulması, babamın ruh haletinde çok acı bir tesir yaptı Artık, hayattan tamamile ümidini kesmiş ve dünyaya küsmüş bir adam oldu. Benim buraya, sizin yanınıza bir mürebbiye olarak gelmiş olmama çok üzülüyor. Halbuki kendisine burada bana karşı bir yabancı muamelesi yapılmadığını ve Macaristanda geçen günlerimin belki de hayatımın en mes'ud hatırası olarak kalacağını kaç defa anlattım. Ama o, servetimizi kaybetmiş olmamızdan valnız kendini mes'ul addediyor ve bu hissin tesiri altından bir türlü kurtulamıyor. Annem daha pratik düşünceli bir kadındır. O, hayatta her şeyi olduğu gibi kabul etmesini bilen bir mahlûktur. Erkek kardeşim André, iki senedenberi Avustralyada bir kimya fabrikasında çalışıyor. Kazancı oldukça iyi. Bize de yardım ediyor. Ben, buraya gelmeden evvel yazdığı son mektubda, yakında evleneceğinden bahsediyordu.

— Ya sen.. Sen hiç evlenmiyecek misin?

Agnier bir kahkaha attı:

— Şimdilik öyle bir niyetim yok.

Sonra çapkınca gözlerini kırparak, Miett'in yanağını okşadı:

— Sen evlilik hayatından pek memnun kalmış görünüyorsun... Sahi kocanı hiç görmedim. Nasıl, güzel mi? Bari bir fotografını göster.

Miett hemen yerinden fırladı. Piyanonun üstünde duran küçük bir çerçeveyi getirdi.

Agnier dikkatle resmi tetkik etti.

— Tebrik ederim, cidden güzel ve yakışıklı bir kocan var.

Sesini alçaltarak sordu:

— Onu çok mu seviyorsun?

— Hem pek çok .

— Nasıl tanıştınız?

Miett tanışmalarının hikâyesini biraz süsleyerek ve Agnier'in hoşuna gidecek bir tarzda anlattı.

— Balayı seyahatine çıkmadınız mı?

— Floransaya gittik. Sana oradan bir kart yazmıştık. Yoksa almadın mı?

— Tamam, şimdi hatırladım! Nasıl güzel miydi?

Miett, Floransada geçirdikleri günleri anlatmağa başladı. Söz arasında istemiyerek öyle [illegible] bunlardan şimdiye [illegible] bahsetmediği [illegible] emniyetle anlattığı bu [illegible] kendine düşündüğü [illegible] yüzünün kızardığını [illegible] bir çok şeyler a[illegible] madmazel Agnier'nin [illegible] hicabı görünce [illegible]

Geceyarısı[illegible] Madmazel Agnier [illegible] fazla kalam[illegible] ancak bu kada[illegible] dediler, dedi. Miett'[illegible] üzerine bu müddeti [illegible] olsdu. Miett o[illegible], Agnier'i Peter[illegible] yanında alıkoym[illegible] gitmeğe başladı.

Ertesi gün[illegible] havalar biraz ı[illegible] gölüne gitmeğ[illegible]

Sıcak bi[illegible] Balaton'a ındiler. Otelde elbiselerini değiştirip, hemen gezmeğe çıktılar. Miett bir sene evvel Peter'le dolaştıkları yerleri ziyaret ediyor ve o günlerin hatıralarını hayalinde canlandırmağa çalışıyordu. Fakat ne otelde ve ne de göl sahilindeki gazinolarda bir sene evvelki neş'eden eser vardı.

Balaton'a geldiklerinin üçüncü günüydü. Madmazel Agnier sabahleyin erkenden, Miett daha giyinmeden plâja gitti. O gün Miett, kalbinde yalnız kalmak arzusunu duyuyor ve gürültüden kaçmak istiyordu. Bu sebebden plâja gitmektense, civardaki ormanda dolaşmağı tercih etti Saatlerce düşüncelerile başbaşa kaldı. Öğle vakti otelin terasına döndü. Madmazel Agnier hâlâ ortalıkta yoktu. Açlığını bastırmak ve misafirini beklemek için bir şişe bira ile biraz gravyer peyniri getirtti. Şişenin dibinde kalan birayı bardağına boşaltırken madmazel Agnier yanında uzun boylu, zayıf bir delikanlı ile geldi. Genc adam kendini Miett'e doktor Benedek diye takdim etti.

Benedek yemeği onlarla birlikte yedi. Genc adam yanlarından ayrıldıktan sonra madmazel Agnier, Miett'in sormasına meydan bırakmadan izahat verdi:

— Kendisini üç sene evvel Budapeştede bulunduğum zaman tanımıştım. Kibar bir çocuk ve ayni zamanda iyi bir doktordur.

Fakat Miett, madmazel Agnier'nin hakikati gizlediğine ve bu adamla eskiden hiç bir münasebeti olmadığına dair içinde bir şüphe duydu. Ancak ortada bu şüphesini teyid edecek bir delil henüz mevcud değildi.

Benedek, ertesi gün de öğle yemeğinde onların masasına oturdu. Miett, bu dar göğüslü, sıska ve çilli delikanlıyı hiç beğenmiyor, onunla bir masada oturmaktan adeta azab duyuyordu.

O akşam Miett erken yattı. Madmazel Agnier canı sıkıldığından bahsederek çıkıp biraz dolaşacağını söyledi. Miett bunda hiç bir fevkalâdelik bulmadı. Komodinin üstündeki lâmbayı yaktı. Okumağa başladı. Son zamanlarda okumadan uyuyamıyordu. Aradan bir buçuk saatten fazla bir zaman geçmiş olmasına rağmen Agnier'nin el'an dönmemiş olması merakını uyandırdı. Onun böyle tek başına saatlerce dışarıda kalmasına bir mâna veremedi. Uykusu büsbütün kaçtı. On ikiyi on geçe Agnier geldi. Dalgın bir tavırla sordu:

— Sen hâlâ uyumadın mı?

Derhal soyunmağa başladı. Yüzünden tamamile kendi düşüncelerine daldığı ve etrafile alâkadar olmadığı anlaşılıyordu. Sessizce yatağına girdi ve hemen uyudu. Bu günden itibaren Agnier geceleri yalnız başına çıkmayı itiyad haline getirdi. Hele bir akşam şafak sökünceye kadar otele dönmedi. Miett, artık onun bu sıska delikanlı ile bir aşk macerası geçirdiğine emindi. Fakat Agnier gibi zeki ve güzel bir kızın nasıl olup da bu çil suratlı, biçimsiz adamı beğendiğine hayret ediyordu.

Ertesi akşam, Agnier'yi gizlice takib etti. Agnier ağır adımlarla ormandan tarafa yürüdü. Biraz sonra, orta boylu, dolgun vücudlü bir subayla buluştular. Parlak bir mehtab vardı. Miett onların her hareketlerini uzaktan takib ediyor, büyülenmiş gibi peşlerinden ayrılamıyordu. Bir ara durdular. Erkek, madmazeli kollarının arasına aldı. Dudakları birleşti. Miett daha fazla tahammül edemedi. Koşarak oteline döndü. Yatağa girdi. Yorganı başına çekti. Öyle bir ruh haleti içindeydi ki, sanki koca bir dünya başına yıkılmıştı. Senelerden sonra madmazel Agnier'nin yüzündeki maske düşmüş, bu yüz hakikî hüviyetile karşısında sırıtmıştı. Bu güne kadar bir insan ruhunun bu derece korkunc sırlarla dolu olabileceğini aslâ tasavvur etmemişti. Şimdi yorganın altında eski günleri düşünüyordu. Yavaş yavaş Agnier'nin o zamanki hayatına aid bazı hâdiseleri hatırlıyor ve bu kızın ötedenberi ayni komediyi oynadığını anlayordu.

(Arkası var)